

รายงานผลการดำเนินการ

โครงการฝึกอบรมให้ความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
ให้แก่ ผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนตำบล
และพนักงานจ้าง องค์การบริหารส่วนตำบลนางตะเคียน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

ระหว่างวันที่ ๘ – ๙ กันยายน ๒๕๖๑
ณ จังหวัดกาญจนบุรี

องค์การบริหารส่วนตำบลนางตะเคียน
อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม

รายงานผลการดำเนินการ
โครงการฝึกอบรมให้ความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
ให้แก่ ผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนตำบล
และพนักงานจ้าง องค์การบริหารส่วนตำบลนางตะเคียน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

ตามที่องค์การบริหารส่วนตำบลนางตะเคียน ได้จัดโครงการฝึกอบรมให้ความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้แก่ ผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนตำบลและพนักงานจ้าง องค์การบริหารส่วนตำบลนางตะเคียน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ในวันที่ ๘ – ๙ กันยายน ๒๕๖๑ ณ จังหวัดกาญจนบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นั้น

นายสมจิต จริยะประเสริฐสิน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนางตะเคียนได้นำผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนตำบล และพนักงานจ้าง องค์การบริหารส่วนตำบลนางตะเคียน เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมให้ความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ณ จังหวัดกาญจนบุรี โดยสรุปผลดำเนินการได้ดังนี้

๑. วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๑

➡ หัวข้อ “ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ” โดย นายธนิศร ศรีกีกะเจริญ

เหตุผลในประกาศใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

๑. เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสอย่างกว้างขวางในการ ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐ
๒. เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐไม่ต้องเปิดเผย หรืออาจไม่เปิดเผย
๓. เพื่อคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล

ข้อมูลข่าวสาร (ม. ๔) หมายความว่า สิ่งที่สามารถทำให้รู้เรื่องราว ข้อเท็จจริงข้อมูล หรือสิ่งใด ๆ ไม่ว่าการสื่อความหมาย นั้น จะทำได้โดยสภาพของสิ่งนั่นเอง หรือโดยผ่าน วิธีการใด ๆ และไม่ว่าจะจัดทำไว้ในรูปของเอกสาร แฟ้ม รายงาน หนังสือ แผนผัง แผนที่ ภาพวาด ภาพถ่าย ฟิล์ม การบันทึกภาพหรือเสียงการบันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือ วิธีอื่นใดที่ทำให้สิ่งที่บันทึกไว้ปรากฏได้

ข้อมูลข่าวสารของราชการ (ม. ๕) หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐหรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกชน

หน่วยงานของรัฐ (ม. ๕) หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาลเฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดี องค์การควบคุมการประกอบวิชาชีพ หน่วยงานอิสระของรัฐและหน่วยงานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

เจ้าหน้าที่ของรัฐ (ม. ๕) หมายความว่า ผู้ซึ่งปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานของรัฐ

ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล (ม. ๕) หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของบุคคล เช่น การศึกษา ฐานะการเงิน ประวัติสุขภาพ ประวัติอาชญากรรม หรือประวัติการทำงาน บรรดาที่มีชื่อของผู้นั้นหรือมีเลขหมาย รหัส หรือสิ่งบอกลักษณะอื่นที่ทำให้รู้ตัวผู้นั้นได้ เช่น ลายพิมพ์นิ้วมือ แผ่นบันทึกลักษณะเสียงของคนหรือรูปถ่าย และให้หมายความรวมถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของผู้ที่ถึงแก่กรรมแล้วด้วย

เจตนารมณ์แห่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสาร

ให้ประชาชนมีโอกาสอย่างกว้างขวางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่างๆของรัฐ เพื่อให้สามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้อย่างถูกต้อง ให้เกิดความโปร่งใสในระบบราชการ เพื่อส่งเสริมให้การบริหารงานภาครัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส

key concept

- สิทธิที่จะรู้ (Right to Know) อิสระแห่งข่าวสาร
- (Freedom of Information) รัฐบาลโปร่งใส
- (Transparent Government) ธรรมาภิบาล (Good Governance)

วิธีการของหน่วยงานของรัฐในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ

๑. การพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา (ม. ๓)
๒. การจัดไว้ให้ประชาชนตรวจดู (ม. ๔)
๓. การจัดให้ประชาชนที่มาขอเป็นการเฉพาะราย (ม. ๑๑)

ประเภทของข้อมูลข่าวสารที่ต้องนำลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา (ม. ๓)

๑. โครงสร้างการองค์กรและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ
๒. สถานที่ติดต่อขอรับข้อมูลข่าวสาร

๓. กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบแบบแผน นโยบาย หรือการตีความ

๔. ข้อมูลข่าวสารอื่น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ส่วนที่ ๑๐ ว่าด้วยสิทธิในข้อมูลข่าวสาร และการร้องเรียน

มาตรา ๕๖ “บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับทราบข้อมูล หรือ ข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐฯ เว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารนั้น จะกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชน หรือ ส่วนได้เสียอันพึงได้รับความคุ้มครองของบุคคลอื่น หรือเป็นข้อมูลส่วนบุคคล...”

ประเภทของข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ให้ ประชาชนตรวจดู (ม. ๙)

๑. ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อ เอกชนรวมทั้งความเห็นแย้ง และคำสั่งที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าว

๒. นโยบายและการตีความ

๓. แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ

๔. คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของรัฐซึ่งมีผลกระทบถึงสิทธิหน้าที่ของเอกชน

๕. สิ่งพิมพ์ที่ได้มีการอ้างอิงในราชกิจจานุเบกษา

๖. สัญญาสำคัญของรัฐ

๗. มติคณะรัฐมนตรี คณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมายและคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยมติคณะรัฐมนตรี

๘. ข้อมูลข่าวสารอื่น

วิธีการในการจัดการข้อมูลข่าวสารไว้ให้ ประชาชนเข้าตรวจดู

๑. ต้องมีสถานที่เฉพาะ

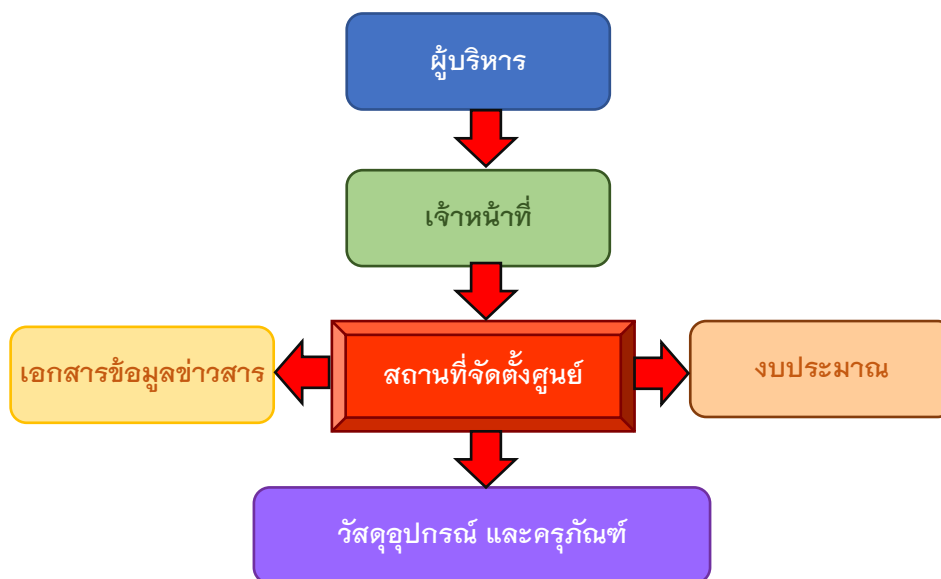
๒. ต้องมีटरชนที่มีรายละเอียดเพียงพอ

๓. ประชาชนสามารถดูได้เองโดยสะดวก

๔. หากมีการกำหนดระเบียบการใช้บริการต้องคำนึงถึงความสะดวกของประชาชนด้วย

๕. การจัดสถานที่ อาจเป็นห้องสมุดหรือสถานที่ของเอกชนก็ได้

แนวทางการจัดทำศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารของราชการ

ผู้มีสิทธิตรวจดู

๑. บุคคลผู้ใช้สิทธิเข้าตรวจดูไม่จำเป็นต้องมีส่วนได้เสียหรือ เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารนั้น และไม่ต้องระบุว่าจะนำข้อมูลข่าวสารไปใช้ในการใด (ม. ๙ วรรคสาม)
๒. คนต่างด้าวมีสิทธิจะเข้าตรวจดูข้อมูลข่าวสารของราชการเท่าที่ - กำหนดในกฎหมาย

ประกาศคณะกรรมการ เรื่อง การเรียกเก็บค่าธรรมเนียม

- กระดาษ เอ ๔ หน้าละไม่เกิน ๑ บาท
- กระดาษ เอฟ ๑๔ | หน้าละไม่เกิน ๑.๕๐ บาท
- กระดาษ ปี ๔ หน้าละไม่เกิน ๒ บาท
- กระดาษ เอ ๓ หน้าละไม่เกิน ๓ บาท
- กระดาษพิมพ์เขียว เอ ๒ หน้าละไม่เกิน ๘ บาท
- กระดาษพิมพ์เขียว เอ ๑ หน้าละไม่เกิน ๑๕ บาท
- กระดาษพิมพ์เขียว เอ ๐ หน้าละไม่เกิน ๓๐ บาท
- ค่าธรรมเนียมคำรับรอง คำรับรองละไม่เกิน ๕ บาท

วิธีการจัดหาให้ประชาชนที่มาขอเป็นการเฉพาะราย

๑. ยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐผู้ควบคุม หรือ ครอบครองข้อมูล (ม. ๑๑ วรรคหนึ่ง)
๒. ระบุดัชนีของข้อมูลที่ต้องการ

๓. ระบุไว้ไม่เข้าใจ เจ้าหน้าที่ปฏิเสธได้
 ๔. ผู้ขออาจต้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารราชการให้ทบทวน
 ๕. เป็นข้อมูลของหน่วยงานอื่นและระบุห้ามเปิดเผยต้องส่งคำขอไปยังเจ้าของข้อมูล
 เพื่อมีคำสั่ง (ม. ๑๒ วรรคสอง)

๖. ขอบ่อยครั้ง หรือจำนวนมาก ปฏิเสธได้ (ม. ๑๑ วรรคหนึ่ง)

ข้อมูลข่าวสารที่กระทบประโยชน์ ได้เสียของผู้อื่น

๑. เจ้าหน้าที่ผู้รับคำขอ ต้องแจ้งให้ผู้นั้นทราบเพื่อคัดค้านมิให้หน่วยงานของรัฐ
 เปิดเผยข้อมูล

๒. คัดค้านภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง (ม. ๑๓)

๓. ทราบว่าหน่วยงานของรัฐเปิดเผยข้อมูลกระทบประโยชน์ได้เสียของตน ก็ยื่นคำคัดค้าน
 เข้ามาได้

๔. เจ้าหน้าที่ต้องพิจารณาคำขอและคำคัดค้าน ถ้าเจ้าหน้าที่มีคำสั่งไม่ฟังคำคัดค้าน
 ก็มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ ภายใน ๑๕ วัน นับแต่ได้รับคำสั่ง (ม. ๑๔)

ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผย (ม. ๑๔)

ข้อมูลข่าวสารที่อาจก่อให้เกิด ความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

ข้อมูลข่าวสารที่อาจไม่ต้องเปิดเผย (ม. ๑๕)

๑. ความมั่นคงของประเทศ (ม. ๑๕ (๑))
๒. การบังคับใช้กฎหมายเพื่อประสิทธิภาพ (ม. ๑๕ (๒))
๓. ความเห็นภายในของหน่วยงาน (ม. ๑๕ (๓))
๔. ความปลอดภัยของบุคคล (ม. ๑๕ (๔))
๕. ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล (ม. ๑๕ (๕))
๖. กรณีกฎหมายหรือบุคคลมิให้เปิดเผย (ม. ๑๕ (๖))
๗. กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา (ม. ๑๕ (๗))

กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๔๐ การมีคำสั่งให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตาม

ม. ๑๕ เป็นอำนาจของ

๑. ข้าราชการพลเรือนระดับ ๖ ขึ้นไป
๒. ข้าราชการทหารหรือตำรวจ ยศพันตรี นาวาตรี นาวาอากาศตรี หรือพันตำรวจตรี
 ขึ้นไป
๓. ข้าราชการตุลาการชั้น ๒ ขึ้นไป
๔. ข้าราชการอัยการชั้น ๒ ขึ้นไป

๕. ผู้บริหารท้องถิ่นหรือปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การจัดเก็บข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล (ม. ๒๓)

๑. จัดเก็บเท่าที่เกี่ยวข้อและจำเป็น (ม. ๒๓ (๑))
๒. เก็บจากเจ้าของข้อมูลโดยตรง (ม. ๒๓ (๒))
๓. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (ม. ๒๓ (๓))
๔. ตรวจสอบให้ถูกต้องอยู่เสมอ (ม. ๒๓ (๔))
๕. จัดระบบรักษาความปลอดภัย (ม. ๒๓ (๕))

มาตรการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย

๑. ไม่จัดพิมพ์ไม่ให้ตรวจดู ไม่จัดหาให้ ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย (ม. ๑๓)
๒. อ้างว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารตามที่มิคำขอ (ม. ๓๓)
๓. อ้างว่าเปิดเผยไม่ได้ (ม.๑๘, ม.๓๓)
๔. คำสั่งไม่ฟังคำคัดค้าน (ม.๑๗, ม.๑๘)
๕. ไม่แก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล (ม. ๒๕)

ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐ ไม่ประสงค์จะเก็บรักษาไว้

และเอกสารประวัติศาสตร์

๑. ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐไม่ประสงค์เก็บรักษาไว้
๒. ข้อมูลข่าวสารบางประเภท เมื่อมีอายุครบตามที่กฎหมายกำหนดจะต้องส่งให้หอจดหมายเหตุแห่งชาติ

บทกำหนดโทษ

ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการที่สั่งตามมาตรา ๓๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ม. ๔๐)

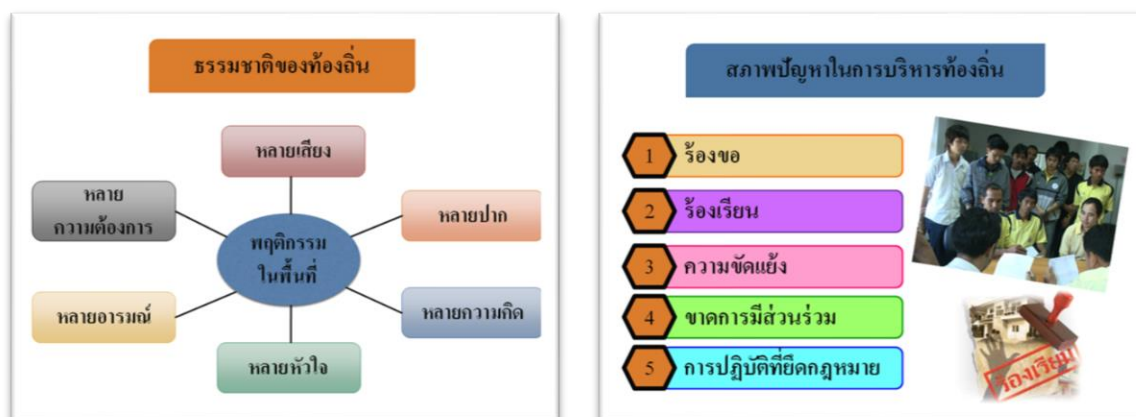
ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อจำกัด หรือเงื่อนไขที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนดตามมาตรา ๒๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ม. ๔๑)

➡ หัวข้อ “หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ” โดย นายธนิศร ศรีกักเจริญ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๔ รูปแบบในเมืองไทย มีถึง ๓,๘๕๓ แห่ง แต่ละแห่งเรียกผู้บริหารขึ้นต้น ด้วยคำว่า “นายก” ทั้งสิ้น เว้นแต่ตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งยังเรียกขานไม่ถูกต้องนัก เมืองไทยจึงมี “นายก” หลายคน ยังไม่รวมถึงนายกสมาคมในองค์กรต่าง ๆ อีกมากมาย

องค์กร มูลนิธิ สมาคมเหล่านี้นับเป็น กลุ่มทางสังคม และกลุ่มผลประโยชน์ตามลักษณะของประเทศประชาธิปไตย กล่าวได้ว่าที่ใดเป็น “ท้องถิ่น” (Local Government) ที่นั่นผู้บริหารต้องมาจากการเลือกตั้ง และต้องมียศประกอบ ๒ ส่วน ส่วนของผู้บริหาร กับส่วนของสภา ซึ่งเป็น ฝ่ายตรวจสอบ หรือฝ่ายนิติบัญญัติ

การมีรูปแบบและจำนวนที่มากมาย กระจายอยู่ทั่วทุกปริมณฑลของพื้นที่ ๓๓/๓๗ จังหวัด ทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล จนมาถึงองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) รวมทั้ง ท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ เช่น กรุงเทพมหานครกับเมืองพัทยา ทำให้ท้องถิ่นเกิดความแตกต่างอย่างมาก ทั้งขนาด ความยากง่าย ความซับซ้อนมีหลายมิติ และวิธีการเข้าไปบริหารจัดการ ที่สำคัญท้องถิ่นมาจากฐานประชาชน จึงมีหลายเสียง หลายปาก หลายความคิด หลายหัวใจ หลายความรู้สึก และหลายอารมณ์ งานท้องถิ่นจึงหา มาตรฐานที่เป็นบรรทัดฐานได้ยาก เพราะท้องถิ่นมีความเป็นอิสระ แต่ยังมีการกำกับควบคุมของทางการที่มีกรอบ กฎ กฎหมาย กติกา เป็นแนวทางการบริหาร จึงมีระเบียบมากมาย และมีประเด็นให้ตีความอยู่เนือง ๆ

หัวใจของการบริหารงานท้องถิ่น ที่ต้องคิดคำนึงมีอยู่ ๓ เรื่องหลัก ๆ ได้แก่

๑. องค์ความรู้ (Body of Knowledge) เพราะมีระเบียบ กฎหมาย และกระบวนการดำเนินงานในการสร้าง ความรู้ ความเข้าใจอยู่มาก และที่มีการเปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการคลังงบประมาณ บริหารบุคคล สิ่งแวดล้อม การพัฒนาคุณภาพชีวิต

๒. การมีส่วนร่วมของประชาชน (People Participation) เพราะเป็นขั้นตอนสำคัญที่จะให้มีการปกครองตนเองของประชาชน (Self Government) หากขาดการมีส่วนร่วมแล้วกระบวนการประชาธิปไตย จะออกงามมิได้

๓. ธรรมาภิบาลกับการบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) จะทำอย่างไรให้การบริหารมีคุณธรรม โปร่งใส ยึดกฎกติกา มีความคุ้มค่า ก่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนในท้องถิ่นที่เกิดขึ้นพร้อม ๆ กัน

ในระยะต่อมามีพัฒนาการอย่างมากหลังปี ๒๕๔๕ ตามแนวการปฏิรูปราชการ และการดำเนินการ ตามขั้นตอนการกระจายอำนาจ มีการแยกเป็นกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เพื่อดำเนินงานท้องถิ่นโดยเฉพาะ มีพัฒนาการหลายด้าน โดยให้คำปรึกษา แนะนำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การบริหารงานบุคคล การเงินการคลัง และการบริหารจัดการ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง และมีศักยภาพในการบริการสาธารณะ มีกฎหมาย และระเบียบที่ละเอียดเพิ่มขึ้น จนถึงการให้รางวัลจูงใจ มีโบนัส

สำหรับท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีในมิติต่าง ๆ จึงมีคำว่ารางวัลธรรมาภิบาล สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี โดยมีตัวชี้วัดการประเมินทั้งจากสำนักงาน พัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) เอง และจาก กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นซึ่งถือว่าเป็นกรมที่มีการ พัฒนาการที่เร็วมากใน ๕ ปี นับตั้งแต่เริ่มก่อตั้ง หลังจากแยกมาจากกรมการปกครอง เมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๔๕

งานของท้องถิ่นจึงเต็มไปด้วยการ “ประเมิน” และ “ประกวด” ขณะเดียวกัน ต้องคำนึงถึง “ประโยชน์” คือประโยชน์สุขของประชาชน แต่ที่ปรากฏให้เห็นตาขึ้นก็คือผลประโยชน์ ที่เกิดขึ้นจากระบบ ในท้องถิ่นเองหรือ “คน” ที่เกี่ยวข้องแสวงได้หาผลประโยชน์นั้น ๆ เพราะประชาคม ท้องถิ่นมีทั้งมาจากการเลือกตั้ง และการแต่งตั้งมีความเป็นอิสระ มีความซับซ้อนในเชิงการบริหาร จึงต้องมีการฝึกอบรมด้านความโปร่งใส ในมิติธรรมาภิบาลกันอยู่บ่อย ๆ จึงต้องการเน้นในประการที่ ๓ ข้างต้นว่า รัฐไทยจะต้องสร้างภูมิคุ้มกัน ในเรื่องธรรมาภิบาลกับการบริหารท้องถิ่นอย่างเข้มข้น

พัฒนาการต่อมามีกรอบการบริหารจัดการคุณภาพ (Total Quality Control) มีการ จัดทำคำรับรอง การปฏิบัติราชการหลายตัวชี้วัดทั้งด้านประสิทธิผล ด้านคุณภาพการให้บริการ ด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการ และด้านการเติบโตและพัฒนางองค์กร

ธรรมาภิบาล : การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance)

ธรรมาภิบาล (Good Governance) ใช้คำย่อว่า GG ภาคราชการเรียกว่า **การบริหาร กิจการบ้านเมืองที่ดี** ภาคเอกชน เรียกว่า บรรษัทธรรมาภิบาล (Good Corporate Governance) หมายถึง การปกป้องรักษา การปกครอง การบริหารที่ถูกต้องดีงาม ซึ่งมีใช้เป็น ความปรารถนาความต้องการ หรือเป็นหน้าที่ของใคร คนใด คนหนึ่งโดยเฉพาะ หากแต่เป็นความปรารถนา ความต้องการของคนทุกคน ในสังคม เพื่อให้บังเกิดความเจริญรุ่งเรือง ความสงบเรียบร้อยของสังคม ความผาสุก ประชาชนและความมั่นคง ของประเทศชาติ

ธรรมาภิบาลมิใช่การร้องขอสำหรับส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่มีกฎหมายบังคับให้ ต้องทำตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดี เป็นการประเมินตัวชี้วัดที่เป็นการตรวจสอบการปฏิบัติงาน

ธรรมาภิบาล	=	ธรรม + อภิ + บาล
ธรรม	=	คุณความดี ความถูกต้อง ความเป็นธรรม
อภิ	=	อย่างยิ่ง
บาล	=	ปกครอง บริหาร
ธรรมาภิบาล	=	ปกครองบริหารด้วยคุณความดีอย่างยิ่ง
	=	ปกครอง/บริหารด้วยความถูกต้องอย่างยิ่ง
	=	ปกครอง/บริหารด้วยความเป็นธรรมอย่างยิ่ง

ธรรมาภิบาล ๓ ระดับ : พื้นฐาน – จัดการ – สูงสุด

หลักพื้นฐานของการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ๖ ประการ ได้แก่

๑. หลักนิติธรรม (Rule of Law)
๒. หลักคุณธรรม (Virtue)
๓. หลักการมีส่วนร่วม (Participation)
๔. หลักความโปร่งใส (Transparency)
๕. หลักความคุ้มค่า (Value of Money)
๖. หลักความพร้อมให้ตรวจสอบ (Accountability)

หลักธรรมาภิบาลทั้ง ๖ มีหลักคิดมาจาก ๒ สาขาวิชา ๑) วิชารัฐศาสตร์ ได้แก่ นิติธรรม คุณธรรม ความโปร่งใส การมีส่วนร่วม และความรับผิดชอบ ๒) วิชาเศรษฐศาสตร์ ได้แก่ ความคุ้มค่า

การบริหารราชการแผ่นดินภายใต้หลักธรรมาภิบาล

การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี กำหนดตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ (วันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๔๖) ซึ่งออกตามกฎหมายการบริหาร ราชการแผ่นดิน มาตรา ๓/๑ ของ ก.พ.ร. ถือเป็นกฎหมายปกครองที่ให้ทุกส่วนราชการรวมทั้ง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องถือปฏิบัติ เพื่อบรรลุเป้าหมาย ดังต่อไปนี้

๑. เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
๒. เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจภาครัฐ
๓. มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
๔. ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
๕. มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์
๕. ประชาชนได้รับความอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
๗. มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

ในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องดำเนินการบริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิบาล เนื่องจากเป็นองค์กรที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด และเป็นหน่วยงานซึ่งทำหน้าที่แทนรัฐในการบริหารจัดการ ภารกิจต่าง ๆ ในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน และการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก็จะมีตัวชี้วัดเพื่อประเมินผลการดำเนินงาน และมีการสร้างผลตอบแทนในรูปตัวเงิน ตามโครงการประเมินองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีเป็นประจำทุกปี

๑. หลักนิติธรรม การบริหารงานภาครัฐต้องใช้หลักนิติธรรม หมายความว่า

- กฎหมายที่ใช้จะต้องไม่ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ และต้องมีสถานะบังคับใช้กับคนทุกคนอย่างเสมอภาค
- อำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐต้องเป็นไปโดยสุจริต ไม่เกิดผลประโยชน์ทับซ้อน (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีข้อห้ามการมีส่วนได้เสีย) เพื่อควบคุมสังคมให้เป็นธรรมาภิบาล
- กฎหมาย มี ๓ ระดับ

๒. หลักคุณธรรม

จะเกี่ยวข้องกับสิ่งที่เราเรียกว่า “ประมวลจริยธรรม” เพราะจริยธรรมเป็นการควบคุมความประพฤติ ของคนในวิชาชีพใดวิชาชีพหนึ่งโดยเฉพาะ ให้มีความเจริญมั่นคง เป็นที่เชื่อถือ หมายพยาบาล ข้าราชการองค์กร ปกครองในสาขาต่าง ๆ ล้วนแล้วแต่เป็นวิชาชีพซึ่งต้องมีจรรยาบรรณของตนเอง จรรยาบรรณเป็นส่วนหนึ่งของ ประมวลจริยธรรม ที่ผ่านมาในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ หมวด ๑๓ ประมวลจริยธรรมมิได้ถูก กำหนดแต่เฉพาะข้าราชการประจำ แต่รวมถึงข้าราชการการเมืองด้วย

การละเมิดประมวลจริยธรรม ถือเป็นความผิดทางวินัย

๓. หลักความโปร่งใส

การเปิดเผยข้อมูล การปฏิบัติให้ประชาชนสามารถตรวจสอบข้อมูลได้ “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องให้ความใส่ใจ” กับ (๑) กฎหมายสมยอมราคา(กฎหมายฮั้ว) (๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้อง ให้ความใส่ใจต่อระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ว่าด้วยวินัยงบประมาณ และการคลัง

การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่จัดข้อมูลเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดู ถือว่า มีความผิดต้องรับโทษทางปกครองในระดับ ๒ และถ้าการปกปิดข้อมูลมีผลทำให้การพิจารณาราคากลางเบี่ยงเบน หรือไม่เกิดความยุติธรรม เกิดความไม่สุจริต จะมีโทษทางอาญาตามกฎหมายสมยอมราคาด้วย และโทษทางอาญา ตามกฎหมายสมยอมราคาจะมีโทษจำคุกตั้งแต่ ๕ ปี ถึง ๒๐ ปี และมีการปรับไม่เกิน ๔ แสนบาท

๔. หลักการมีส่วนร่วม

ต้องมีการรับฟังความคิดเห็น แผนงานโครงการใดจะกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคน กระทั่งต่อสิ่งแวดล้อมก็ต้องมีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนก่อนที่จะตัดสินใจดำเนินงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน เวลาเราใช้อำนาจตามกฎหมายที่จะอนุมัติ อนุญาต หรือเห็นชอบสิ่งใด ๆ ที่อาจไปกระทบต่อสิทธิหน้าที่ของงาน ก่อให้เกิดนิติสัมพันธ์ต่อคน ต้องเปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม สำหรับผู้ที่ได้รับผลกระทบ มิฉะนั้นเราจะถูก อุทธรณ์ เมื่อถูกอุทธรณ์เขาไม่พอใจก็จะฟ้องร้องต่อไปยังศาลปกครอง และเมื่อศาลปกครองมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่ง ทางปกครองบางที่มันไม่ยุติแค่นั้น ผู้มีส่วนได้เสีย อาจฟ้องร้องต่อไปยังศาลยุติธรรม เพื่อดำเนินคดีอาญา

๕. หลักการรับผิดชอบ

หลักความรับผิดชอบคือการกำหนดบทบาทหน้าที่ ข้อตกลงในผลงานอย่างชัดเจน มีระบบการติดตามประเมินผลที่เป็นกลางอย่างมีอิสระ มีแผนการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพ กล้ารับผลของการกระทำ เคารพความเห็นที่แตกต่างกัน ที่สำคัญคือการให้บริการสังคม

หลักความรับผิดชอบ ในหน่วยงานที่เป็นธรรมาภิบาล ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน จะมุ่งเน้นการให้บริการสังคมที่เรียกว่า CSR (Corporate Social Responsibility) เช่น บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ทำโครงการปลูกป่า AIS ทำโครงการด้านสังคม จะเห็นจากสื่อโฆษณา หรือการลดโลกร้อนของหน่วยงานต่าง ๆ ธนาคารออมสินไปปลูกหญ้าทะเล จึงมีกิจกรรมทั้งสร้างสิ่งแวดล้อมสวยงาม ธนาคารกรุงเทพเน้นเรื่องศิลปวัฒนธรรม กลุ่มเกลาสังคม ซึ่งมีทั้งด้านเยาวชนอนุรักษ์มรดกไทย หรือกีฬา เป็นต้น

๖. หลักความคุ้มค่า

หากพิจารณาจากทฤษฎีระบบ ลูกศรจะวิ่งจาก Input (ปัจจัยนำเข้า) ไปสู่ Process (กระบวนการ) และลูกศรจะชี้ไปที่ตัว Output (ผลผลิต) ซึ่งการบริหารองค์กรจะมุ่งแค่ Output ไม่พอ ต้องไปสู่ Outcome (ผลสัมฤทธิ์) ซึ่งก็คือ “ความคุ้มค่า”

ในภาคราชการ ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ความคุ้มค่าสมควรอย่างยิ่งที่จะสอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความคุ้มค่าถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องวิเคราะห์ความคุ้มค่าในแผนงานโครงการต่าง ๆ และจะต้องรายงานให้ประชาชนได้รับทราบ

ว่าได้จ่ายงบประมาณไปอย่างไร ยังเกิดความคุ้มค่า ความพึงพอใจหรือไม่ จะเห็นว่าปัจจุบันภาครัฐพยายามปรับระบบภายใต้การบริหารงาน เชิงยุทธศาสตร์ที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ และมีการประเมินการทำงาน โดยกำหนดตัวชี้วัด (KPI) ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการ หลักคิดนี้ก็คือ เมื่อโลกเปลี่ยน ความคิดต้องเปลี่ยน วิธีการทำงานก็ต้องปรับเปลี่ยน เพราะมีอาชญากรรมโดยลำพังในสังคมโลกยุคนี้

หลักความคุ้มค่า จะเกิดขึ้นตั้งแต่ขั้นตอนของการเตรียมจัดทำแผนงาน/โครงการ การศึกษาแผนงาน/โครงการที่จัดทำว่าเกิดจากปัญหา ความต้องการของประชาชนหรือชุมชนหรือไม่ เพราะบางครั้งโครงการที่ทำ ไม่ได้ตอบสนองต่อปัญหาความต้องการของประชาชน หรือบางครั้งความต้องการไม่ใช่ปัญหาแต่เป็นความอยาก (Want) หลังจากนั้นก็จะมีการวิเคราะห์ในเรื่องต่าง ๆ การวิเคราะห์ในเรื่องของราคา และอื่น ๆ นั่นคือความคุ้มค่า ที่เป็นกระบวนการ และจะรวมไปถึงการติดตาม ตรวจสอบว่าโครงการเป็นไปตามรายละเอียดของงานหรือไม่ และเมื่อโครงการเสร็จก็ต้องตามไปดูว่าเกิดผลสัมฤทธิ์หรือไม่ เป็นประโยชน์ต่อประชาชน ชุมชนหรือไม่

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการบริหารราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

เพื่อลดช่องว่างและกระชับการบริหารให้ท้องถิ่นเกิดความโปร่งใส ไร้ข้อครหา มีการตรวจสอบติดตามโดยระบบภายใน จำต้องมีกลไกในการจัดการ เพื่อตอบสนองการบริหารที่ดี โดยพื้นฐานแล้วสามารถกระทำได้อย่างง่าย ๆ และต่อเนื่อง อาทิ

๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจะมีการกำหนดระเบียบข้อมูลข่าวสารของทางราชการ เพื่อให้ประชาชนรู้ว่าจะมีข้อมูลใดที่ประชาชนจะสามารถขอหรือตรวจสอบ เช่น ข้อมูลงบประมาณ ประจำปี ข้อมูล การจัดซื้อจัดจ้าง

๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องจัดทำประมวลจริยธรรมของข้าราชการประจำ และข้าราชการการเมือง (Code of ethic and conduct) และต้องสนับสนุนกลไกที่จะกำกับให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม เพราะในปัจจุบันองค์กรอิสระ คือ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) สำนักงานคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) และหน่วยงานกำกับอื่น ๆ จะเป็นผู้ตรวจสอบ ติดตาม กำกับ ดูแล ให้ทุกหน่วยงานรวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมที่ได้กำหนดซึ่งหากฝ่าฝืน หรือกระทำความผิดก็จะมีบทลงโทษ

ในปัจจุบันกรณีข้าราชการ พนักงานของรัฐกระทำความผิดจะมีการกำกับด้วยการลงโทษทางวินัย สำหรับข้าราชการการเมืองหากฝ่าฝืนหรือกระทำความผิด เมื่อตรวจสอบพบว่าทุจริต กระทำผิดก็จะรายงานให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) พิจารณาดำเนินการ

๓. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจัดทำแผนการควบคุมภายใน (Internal Control) เพื่อป้องกันความเสี่ยงในการบริหารงาน คือ การจัดระเบียบการควบคุมภายในในทุกหน่วยงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น วิธีการที่ดีที่สุด คือการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละเรื่องที่เป็นงานภายในเชิงบริหารขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับหน้าที่ต้องให้บริการแก่ประชาชน และหน่วยงานอื่น ๆ ที่ขออนุญาต อนุมัติ โดยคู่มือจะอธิบายรายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติ เพื่อไม่ให้เกิดความสับสน และในปัจจุบันได้มี พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๔ กำหนดให้เป็นหน้าที่ ที่หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานต้องจัดทำคู่มือการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนหรือผู้มาติดต่อราชการ ดังนั้น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐและมีภารกิจในการบริการให้แก่ประชาชนจะต้อง จัดทำคู่มือดังกล่าว

สำหรับการบริหารราชการที่มุ่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อการบริหารงานภาครัฐที่ทุกส่วนราชการจะต้องทำ มี ๒ ประการ คือ

๑. การจัดทำแผนการปฏิบัติราชการ
๒. การทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับหน่วยงานหรือบุคลากรของแต่ละหน่วยงาน

โดยทั้ง ๒ เรื่อง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำมาประยุกต์ทำโดยเลียนแบบการบริหารงาน ของรัฐบาลที่มีแผนปฏิบัติราชการ ๔ ปี ซึ่งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรจะมีการดำเนินการในเรื่องดังกล่าว เพื่อสร้างประสิทธิภาพในการบริหารงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ บุคลากรในท้องถิ่นทุกระดับ อยู่ใกล้ชิดกับชนบทและชุมชนโดยเฉพาะที่อยู่ห่างไกลจากเมืองหลวง เมืองปริมณฑล เมืองใหญ่ การถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจ จะมีแนวทางที่ต่างจากใน “องค์กร” ที่มีการจัดการอย่างเป็นระบบแล้ว

ฉะนั้น หลักพื้นฐานในการถ่ายเท นโยบาย มาตรการ ความเข้าใจ สู่รากแก้ว ต้องตั้งอยู่บนหลักคิด ที่ง่าย ไม่ยาก ไม่ยาว พื้น ๆ ไม่ซับซ้อน ใกล้ตัว เป็นธรรมชาติ เห็นผลทันตา และจับต้องได้

แนวทางการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในท้องถิ่น

๑. การเสริมสร้างวัฒนธรรมธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกัน

– ทรนรงค์สร้างกระบวนการเรียนรู้ ปลุกฝังจิตสำนึกให้แก่เยาวชนและประชาชนทุกกลุ่มอย่างต่อเนื่อง

- พัฒนาภาวะผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในสังคมทุกระดับ
- พัฒนาการเมืองให้โปร่งใสสุจริต

๒. การเสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคประชาชนให้สามารถเข้าร่วมในการบริหารท้องถิ่น

– ส่งเสริมการรวมกลุ่ม และสร้างเครือข่ายภาคประชาชนให้เข้มแข็ง เพื่อสร้างบทบาทในการมีส่วนร่วม

– เสริมสร้างความเข้มแข็งและประสิทธิภาพของกลไกการตรวจสอบภาคประชาชน

– สนับสนุนการสร้างวัฒนธรรมสันติวิธี และจัดให้มีกลไกที่ส่งเสริมการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งอย่างสันติวิธี

๓. สร้างองค์กรที่มีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาล เน้นการอำนวยความสะดวกแทนการกำกับควบคุม

– พัฒนาพนักงานให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สูงขึ้น

– ยึดหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติราชการ

– พัฒนาระบบบริหารจัดการของท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ และโปร่งใสพร้อมรับการตรวจสอบ

การเป็นข้าราชการที่ดีและคนดีนั้น ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา ได้ประมวลไว้ในหนังสือ **“หลักธรรม หลักทำ ตามรอยพระยุคลบาท ๑๐ ประการ”** ดังต่อไปนี้

ข้อที่ ๑ ทำงานอย่างผู้รู้จริง และมีผลงานเป็นที่ประจักษ์

ข้อที่ ๒ มีความอดทน มุ่งมั่น ยึดธรรมะและความถูกต้อง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเน้นในเรื่อง “ความรู้” หรือความเป็น ผู้รู้จริง ก่อนที่จะทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจเพื่อประชาชนในทุกเรื่อง ทรงศึกษา หาความรู้เป็นอันดับแรก โดยจะทรงค้นคว้าจากเอกสารต่าง ๆ ศึกษาอย่างละเอียด ในแต่ละเรื่อง เมื่อพร้อมแล้วจึงลงมือทำ ทุกคนจึงควรเป็นผู้รู้จริงในการทำงานเพื่อให้ผลงานเป็นที่ยอมรับ และบังเกิดผลดีต่อทุกฝ่าย

ตลอดระยะเวลา ๖๐ ปี ที่ทรงงาน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงถือเรื่องความถูกต้องยิ่งกว่าสิ่งใด นอกจากนั้นยังทรงทนเผชิญปัญหานานัปการโดยรับสั่งว่าตามปกติโครงสร้างทั่ว ๆ ไปของสังคมจะเป็นรูปพีระมิด มีพระเจ้าแผ่นดินเปรียบเหมือนอยู่บนยอดพีระมิด แต่โครงสร้างของสังคมไทยเป็นพีระมิดหัวกลับ คือ พระเจ้าแผ่นดินแทนที่จะอยู่บนยอดกลับต้องมารองรับทุกอย่างที่ก้นกรวยแทน ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล จึงกล่าวไว้ในหนังสือว่า “เพราะฉะนั้น เรื่องความอดทนนั้น ขอให้มองพระเจ้าอยู่หัวไว้แล้วพยายามทำตามให้ได้”

ข้อที่ ๓ ความอ่อนน้อมถ่อมตน เรียบง่าย และประหยัด

ข้อที่ ๔ มุ่งประโยชน์คนส่วนใหญ่เป็นหลัก

พระบรมฉายาลักษณ์ที่ประชาชนชาวไทยพบเห็นจนชินตาก็คือพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในฉลองพระองค์สุทแบบเรียบง่าย สะพายกล้องที่พระศอ ในพระหัตถ์เต็มไปด้วยเอกสาร

น้อมพระวรกายไปหาประชาชนเพื่อทรงสอบถามทุกข์สุขและปรึกษาปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และมักจะทรงประทับบนพื้นเดียวกันกับประชาชนเสมอ ข้าราชการจึงสมควรปฏิบัติตนในข้อนี้ให้ได้

ตลอดระยะเวลา ๖๐ ปีที่ทรงงาน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงยึดถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง โดยไม่ทรงคำนึงถึงพระวรกายเลยแม้แต่น้อย ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล เล่าไว้ในหนังสือว่า “เคยเข้าไปขอพระราชทานพร บอกวันนี้วันเกิดพระพุทธเจ้าค่ะ ขอพระราชทานพรพระราชทานว่าอย่างไร ขอให้มีความแข็งแรงเพื่อสามารถทำประโยชน์ให้กับคนอื่นเขาได้ ขอให้มีความสุขจากการทำงาน และขอให้ได้รับความสุขจากผลสำเร็จของงานนั้น” เห็นได้ว่า ทุกสิ่งในพระราชดำริ และที่ทรงปฏิบัติเป็นไปเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมทั้งสิ้น

ข้อที่ ๕ รับฟังความเห็นของผู้อื่น และเคารพความคิดที่แตกต่าง

ข้อที่ ๖ มีความตั้งใจจริงและขยันหมั่นเพียร

ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล กล่าวไว้ในหนังสือว่า ในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาปี ๒๕๔๖ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสเตือนทุกฝ่ายให้ “นั่งปรึกษาหารือกัน ฟังเขาแสดงเหตุ แสดงผลออกมา แล้วเราแสดงเหตุแสดงผลออกไป แล้วดูซิเหตุผลอันไหนจะยอมรับได้ถูกต้องมากกว่า และเมื่อตกลงกันแล้วก็เลิกเถียงกันต่อลงมือปฏิบัติเลย” โดยเฉพาะเมื่อจะทำอะไรให้นึกถึง “บ้าน” ซึ่งก็คือ “บ้านเมือง” หรือ “แผ่นดินไทย” ให้มากที่สุด

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมุ่งมั่นในเรื่องที่ทรงปฏิบัติมาก ทรงงานทุกวัน ไม่มีวันเสาร์ วันอาทิตย์ ไม่มีกลางวัน กลางคืน และทรงเป็นเลิศในด้านต่าง ๆ อาทิ ด้านดนตรี ด้านกีฬา ด้านเกษตร และอื่น ๆ ซึ่งผู้ปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ โดยเฉพาะข้าราชการ จึงต้องมีจิตสำนึกในการบริการ มีความขยัน และตั้งใจปฏิบัติงานเพื่อประชาชน

ข้อที่ ๗ มีความสุจริต และความกตัญญู

ข้อที่ ๘ ฟังตนเอง ส่งเสริมคนดีและคนเก่ง ทรงแสดงให้เห็นประจักษ์ในเรื่องของความกตัญญูต่อพระราชมารดา ต่อแผ่นดิน และต่อสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์โดยเฉพาะส่วนรวม ทรงเตือนให้ยึดสิ่งนี้ไว้เพราะเป็นเรื่องที่จำเป็น มีความสำคัญ และมีคุณค่ายิ่ง

ฟังตนเอง หรือเศรษฐกิจพอเพียง คือ การวางเส้นทางชีวิตของตนเองให้เรียบง่าย ธรรมดา และเดินสายกลาง เป็นทฤษฎีสำคัญที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานแก่ประชาชนชาวไทย ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล กล่าวไว้ในหนังสือว่า “เศรษฐกิจพอเพียงนี้ พระเจ้าอยู่หัวบอกว่าคำที่สำคัญที่สุดในเรื่องราวที่อธิบายมานี้คือคำว่า “พอ” ทุกคนต้องกำหนดเส้นความพอให้กับตนเองให้ได้ และยึดเส้นนั้นไว้เป็นมาตรฐานของตนเอง”

ข้อที่ ๙ รักประชาชน

ข้อที่ ๑๐ การเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงรักประชาชนและทำงานเพื่อประชาชน ครั้งหนึ่งมีรับสั่งกับ ดร.สุเมธ ตันติเวชกุลว่า ทรง “ทำราชการ” ดังนั้น คนที่ “รับราชการ” ซึ่งถือว่า รับงานของราชามาทำต่อ สิ่งแรกที่ต้องทำ คือต้องรักประชาชนและทำงานเพื่อประชาชน **แจกเช่นเดียวกับพระองค์** ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล กล่าวไว้ในหนังสือว่า “รู้ไหมบ้านเมืองอยู่รอดมาได้ทุกวันนี้เพราะอะไร เพราะคนไทยเรายัง “ให้” กันอยู่” ทั้งนี้ เพราะคนในครอบครัวยังรักและดูแลกัน คนในชุมชนยังเอื้อเฟื้อกัน ข้าราชการยังให้บริการแก่ประชาชนและทุกคนยังรวมตัวช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งยากจะหาได้ที่ไหนในโลกนี้

▶ แบ่งกลุ่มทดสอบความรู้ของผู้เข้ารับการอบรม และสรุปประเด็นเนื้อหา ที่ได้รับการอบรม โดย นายกฤดิชนม์ โกฎจนนา และนายธีรศักดิ์ ทองวิจิตรศิลป์

แบ่งกลุ่มทดสอบความรู้ และสรุปประเด็นเนื้อหาการอบรม โดยการทำกิจกรรมที่แสดงให้เห็นถึงความสามัคคี และรู้จักการวางแผนในการทำงาน ชี้ให้เห็นถึงข้อดีและข้อเสียของความสามัคคี และการวางแผนในการทำงาน การตั้งเป้าหมายและการมุ่งผลสัมฤทธิ์ของการทำงาน และพูดคุยสอบถามความเข้าใจของการศึกษาอบรมโดยการถาม - ตอบ

๒.วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๑

▶ เข้าแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ณ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านหนองทราย ตำบลหนองทราย อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี โดย นายแรม เชียงกา

ตำบลหนองทราย อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ห่างจากอำเภอเป็นระยะทาง ๑๐ กิโลเมตร เดิมอยู่เขตการปกครองของตำบลดอนเจดีย์ และได้ประกาศจากกระทรวงมหาดไทยตั้งเป็นตำบลหนองทราย เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้รับจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลหนองทราย ชั้น ๕ เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ ต่อมาได้รับการจัดตั้งเป็นเทศบาลตำบลหนองทราย เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นเทศบาลขนาดเล็ก

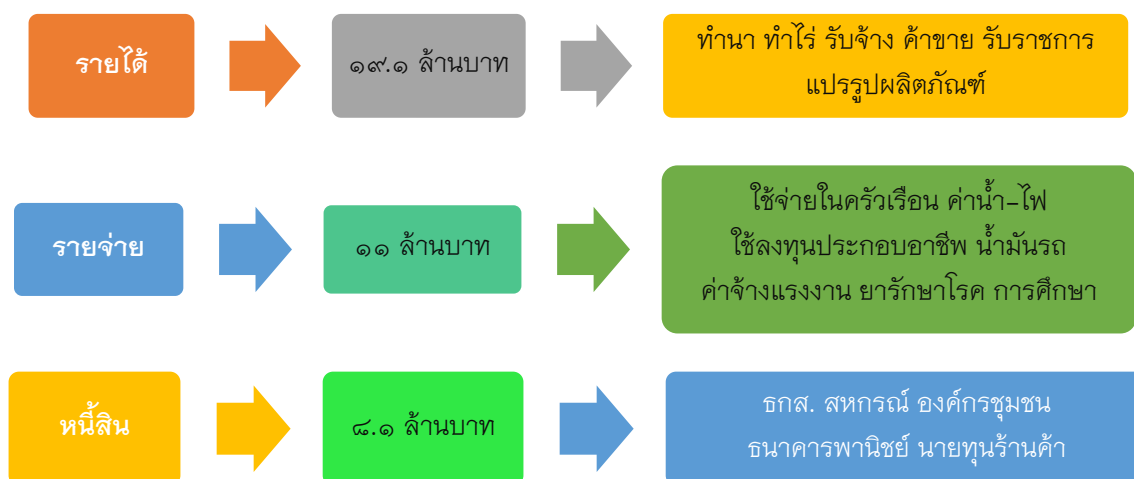
ชื่อหนองทราย สันนิษฐานว่าเป็นหมู่บ้านที่มีหนองน้ำ และมีต้นทรายมาก อยู่ห่างจากบ้านดอนเจดีย์ ๒ กิโลเมตร มีความเชื่อร่วมกันว่าบริเวณนี้เป็นดินแดนประวัติศาสตร์ที่สมเด็จพระนเรศวรทรงกระทำยุทธหัตถีชนะพม่า มีเนื้อที่ประมาณ ๑๕,๒๔๗ ไร่ หรือประมาณ ๒๖.๙๕ ตารางกิโลเมตร ซึ่งปัจจุบันตำบลหนองทรายครอบคลุม ๙ หมู่บ้าน ดังนี้

- หมู่ที่ ๑ บ้านสระลุมพุก
- หมู่ที่ ๒ บ้านโกรกยาว
- หมู่ที่ ๓ บ้านหนองปรึก
- หมู่ที่ ๔ บ้านหนองขุย

- หมู่ที่ ๕ บ้านปลักเซว้า
หมู่ที่ ๖ บ้านหนองทราย
หมู่ที่ ๓/ บ้านหนองแหน
หมู่ที่ ๘ บ้านใหม่พัฒนา
หมู่ที่ ๙ บ้านหนองสาหร่าย

ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านหนองทราย ก่อตั้งเมื่อ ๑๓ เดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๔๗ จนถึงปัจจุบัน รวมระยะเวลาก่อตั้ง ๙ ปี โดยความร่วมมือร่วมใจของประชาชนตำบลหนองสาหร่าย และได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเกษตรกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นศูนย์กลางของการรวมตัวกันที่ประกอบอาชีพเดียวกัน ให้เกิดการรวมกลุ่มต่อรองเรื่องการตลาด เข้าถึงแหล่งเงินทุน และเพิ่มมูลค่าของผลผลิตให้เกิดประโยชน์สูงสุดของสมาชิก

มีประชากรทั้งหมด ๘๑ ครัวเรือน ประชากร ๓๔๑ คน สำรวจได้ ๕๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๑ โดยแบ่งออกเป็น ๓ ส่วน ดังนี้

รู้ชุมชน = พัฒนาคน

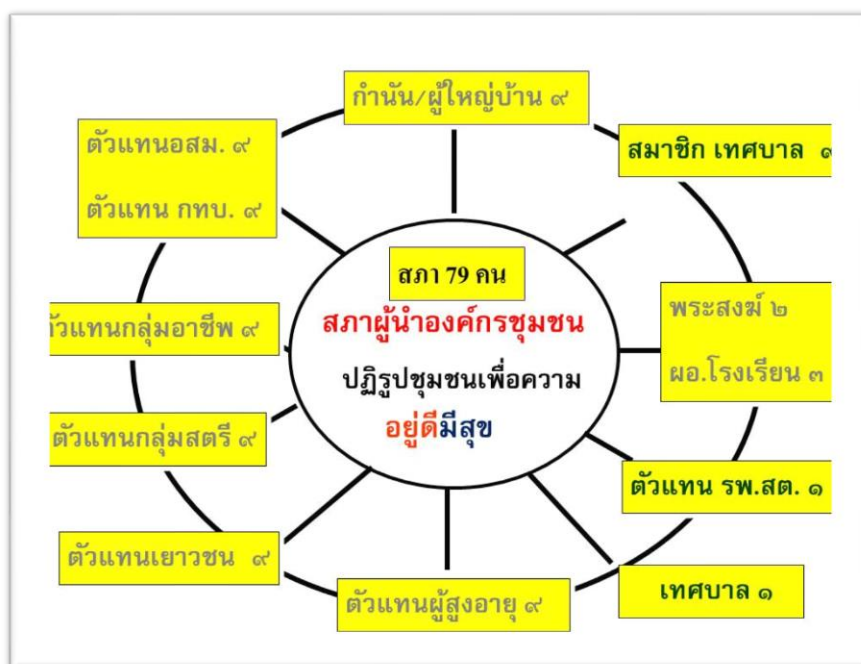
รู้จักผู้นำ = สามัคคี, คิดดี พุดดี ทำดี, ซื่อสัตย์ มุ่งมั่น ตั้งใจจริง, เสียสละ กล้าคิด กล้าทำ และกล้าตัดสินใจ มีความรับผิดชอบ

สร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้วยแผนชุมชนหนองสาหร่าย

๑.ระบบเศรษฐกิจชุมชน

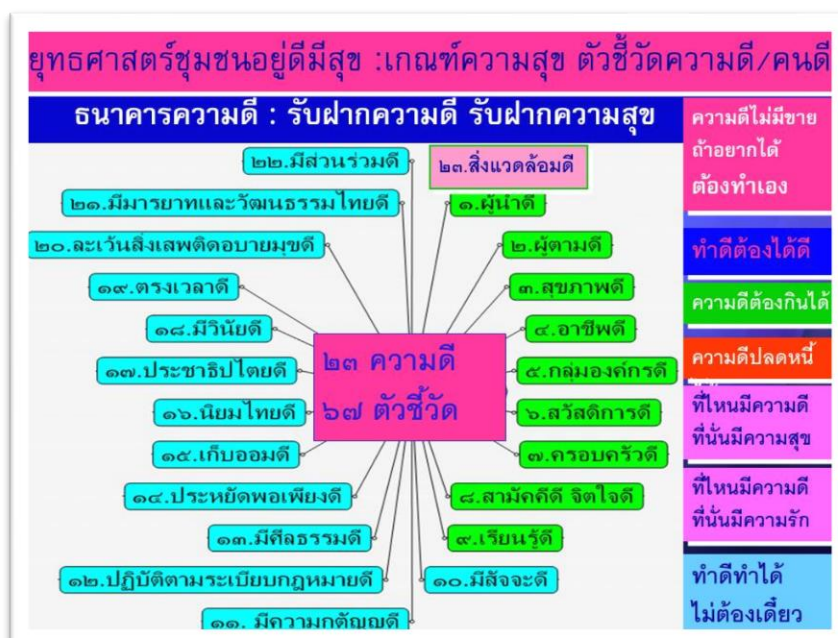
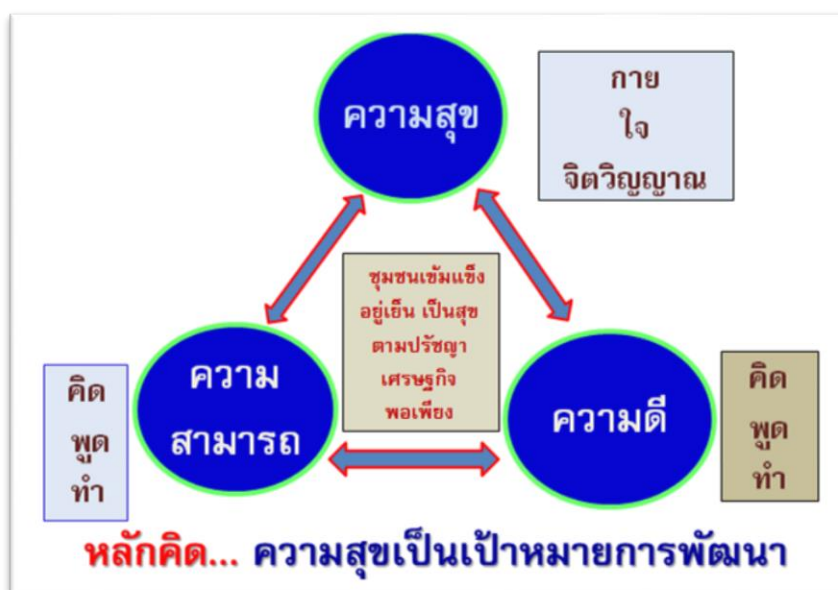
- กิจกรรมที่เกิดขึ้นจากคนในชุมชน ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับ ผลประโยชน์ร่วมเป็นเจ้าของ “พัฒนาตามศักยภาพของชุมชน” หรือ “ทุนในชุมชน” เช่น ทุนเงิน แรงงาน วัฒนธรรมชุมชน เป้าหมายเพื่อพัฒนาศักยภาพระดับบุคคล ครอบครัว

บทบาทหน้าที่คณะปฏิรูป

๑. ทำให้ชุมชนสามัคคี
๒. ทำให้ชุมชนเข้มแข็ง
๓. ทำให้ชุมชนพัฒนา

เกณฑ์/ตัวชี้วัดความดี/คนดี ตามยุทธศาสตร์ชุมชนอยู่ดีมีสุข

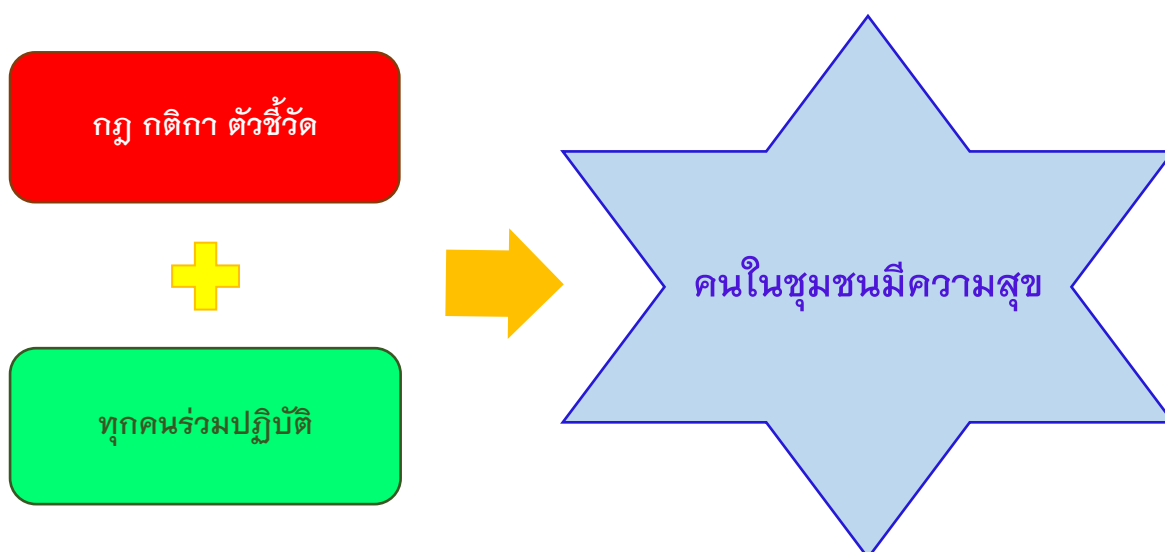
ลำดับ	ความดีในชุมชน	เกณฑ์/ตัวชี้วัด และการประเมิน
๑	ผู้นำดี/ผู้ตามดี - ผู้นำโดยตำแหน่ง - ผู้นำตามธรรมชาติ	๑. คิดดี พูดดี ทำดี เป็นประโยชน์โดยรวมต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติ (ได้รับการรับรองหรือใบประกาศเกียรติบัตร) ๒. ชื่อสัตย์ มุ่งมั่น ตั้งใจจริง ทำงานโปร่งใส (ประเมินโดยประชาชนปีละ ๑ ครั้ง) ๓. เสียสละ กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ รับผิดชอบ

ลำดับ	ความดีในชุมชน	เกณฑ์/ตัวชี้วัด และการประเมิน
๒	สุขภาพดี	๑.ร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง (มีการป้องกันควบคุมโรค/เจ็บป่วยดูแลอย่างดี) ๒.จิตใจผ่องใสไม่เป็นโรคเครียด โรคซึมเศร้า(มีการดูแลสุขภาพร่างกายตามช่วงวัยอายุ) ๓.ร่างกายไม่มีกลิ่นเหม็น ๔.เครื่องแต่งกายสะอาด ๕.บ้านเรือนสะอาดเรียบร้อยทั้งภายในและภายนอกบริเวณบ้าน(ตามเกณฑ์บ้านน่าอยู่) ๖.ช่วยทำความสะอาดในหมู่บ้านอย่างน้อย ๖ ครั้งต่อปี ๗.การบริโภคอาหาร(น้ำหนักตามเกณฑ์ อายุ วัยส่วนสูง) ๘.การออกกำลังกายสม่ำเสมอ(ทั้งต่อเนื่อง ๓๐ นาทีและสะสม)
๓	อาชีพดี	๑.อาชีพสุจริต(ไม่ผิดกฎหมาย) ๒.มีรายได้พอเลี้ยงครอบครัว(ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ. ๒๓,๐๐๐ บาทต่อปี) ๓.ไม่มีคนว่างงาน(ประเมินโดยองค์การการเงินชุมชนตำบลหนองสาหร่าย)
๔	กลุ่มองค์กรดี	๑.มีการรวมกลุ่มกันทำงานและสามารถแก้ไขปัญหาได้ ๒.มีโครงสร้างการบริหารและมีคณะกรรมการ ๓.มีระเบียบข้อบังคับที่ชัดเจน(ประเมินโดยสภาผู้นำองค์กรชุมชนตำบล) ๔.ผ่านการยอมรับของชุมชน(สภาองค์กรชุมชนรับรองสถานภาพ)
๕	สวัสดิการดี (ดูการมี/เข้าร่วม ของผู้นำประชาชน กลุ่มองค์กรหมู่บ้าน)	๑.มีกองทุนสวัสดิการของชุมชน ๒.จัดสวัสดิการโดยชุมชนเป็นแกนหลัก ๓.ครอบคลุมทุกคน ครบวงจรชีวิตตั้งแต่เกิดถึงตาย ๔.เท่าเทียม/เสมอภาคกัน(ประเมินโดยกองทุนสวัสดิการ)
๖	ครอบครัวดี (ครอบครัวอบอุ่น)	๑.ไม่มีการทะเลาะ/แย่งดี ๒.ทำกิจกรรมร่วมกันอย่างน้อยอาทิตย์ละ ๑ ครั้ง ๓.รับประทานอาหารพร้อมกันอาทิตย์ละ ๓ มื้อ ๔.ช่วยกันทำงาน
๗	สามัคคีดี	๑.ไม่มีการทะเลาะวิวาทในชุมชน ๒.ร่วมมือกันทำงานส่วนรวมเสร็จตามเวลาที่กำหนด
๘	จิตใจดี	๑.มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่(บริจาคให้วัด โรงเรียน ชุมชน สาธารณะ) ๒.มีเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา
๙	มีัจจะ	๑.ซื่อตรง(ยืมเงิน/กู้เงินชำระคืนตามกำหนดเวลา) (ประเมินโดยแหล่งทุนและกองทุนต่าง ๆ)
๑๐	เรียนรู้ดี	๑.อายุ ๗ ปีขึ้นไปร้อยละ ๙๐อ่านและเขียนภาษาไทยได้ (ประเมินโดยผู้นำ) ๒.มีเรื่องเรียนรู้ในชุมชนอย่างน้อย ๒ เรื่อง (ประเมินโดยชุมชน กลุ่มโรงเรียน) ๓.มีการเพิ่มเติมหลักสูตรท้องถิ่นสอนในโรงเรียนอย่างน้อยที่ละ ๑ หลักสูตร

ลำดับ	ความดีในชุมชน	เกณฑ์/ตัวชี้วัด และการประเมิน
๑๑	มีความกตัญญูดี	๑.เลี้ยงดูเอาใจใส่พ่อ แม่(สอบถามคนข้างบ้านอย่างน้อย ๒ บ้าน) ๒.ดูแล เชื้อพัง เคารพ ปู่ ย่า ตา ยาย พี่ ป้า น้า อา
๑๒	ปฏิบัติตามระเบียบ/ กฎหมาย	๑.ไม่ทำผิดกฎหมาย (ดูข้อมูลจากตำรวจ) ๒.ปฏิบัติตามระเบียบของหมู่บ้าน/ตำบล(ดูข้อมูลจากหมู่บ้าน) ๓.ระเบียบกลุ่มองค์กร(ดูข้อมูลจากกลุ่ม)
๑๓	ประพฤติตนอยู่ใน ศีลธรรมอันดี	๑.ศีล ๕ ข้อ ระยะเวลา ๑ เดือนละเมิดไม่เกิน ๓ ข้อ ๒.ตักบาตร/ทำบุญ อย่างน้อย ๑๒ ครั้ง/ปี
๑๔	ประหยัด/อยู่แบบ พอเพียง	๑.ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย(จดบันทึกรายจ่ายแล้วลดการใช้จ่ายฟุ่มเฟือยลงได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕) ๒.ใช้น้ำ ไฟ อย่างประหยัด(ค่าน้ำ-ค่าไฟฟ้าลดลง)
๑๕	การเก็บออมดี	๑.มีการออมเงินฝากไว้กับกลุ่มออมทรัพย์เป็นประจำอย่างน้อย ๒๐ บาทต่อเดือน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕ ของครอบครัวในตำบลหนองสาหร่าย ๒.มีการออมเงินฝากไว้กับสถาบันการเงินชุมชนเป็นประจำอย่างน้อย ๑๐๐ บาท ต่อเดือน (ประเมินโดยองค์การการเงินชุมชนตำบลหนองสาหร่าย)
๑๖	นิยมไทยใช้ของไทย	๑.ร้องเพลงชาติไทย/ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติไทย (ทุกครั้งยกเว้นมีภารกิจ) ๒.ใช้ผลิตภัณฑ์ของชุมชน ๑๐% ของผลิตภัณฑ์ที่เคยใช้อย่างน้อย ๕๐ % ครั้วเรือน
๑๗	มีวิถีชีวิตตามหลัก ประชาธิปไตย	๑.ยอมรับและปฏิบัติตามเสียงข้างมาก ๒.เคารพและปฏิบัติตามมติที่ประชุม (ประเมินโดยประชาคม) ๓.การใช้สิทธิ์ออกเสียงในการเลือกตั้งทุกระดับ
๑๘	มีวินัยดี	๑.ปฏิบัติตามลำดับก่อนหลัง(เข้าคิว)ไม่น้อยกว่าร้อยละ๘๐ ๒.ปฏิบัติตามกฎจราจร (คาดเข็มขัด-ใส่หมวกนิรภัย) ไม่เคยถูกจับกุม
๑๙	ตรงเวลา	๑.การเข้าประชุม/นัดหมาย (ลงเวลาที่ประชุม) ๒.การมาทำงาน (ลงเวลาที่ทำงาน/โรงเรียน)
๒๐	การละเว้นสิ่งเสพ ติดและอบายมุข	๑.ไม่เสพยาเสพติด(ยาบ้า ยาเค ยาอี เฮโรอีน) ๒.ไม่สูบบุหรี่ในที่สาธารณะ ๓.ไม่ดื่มสุรา(ในเวลาทำงานและขับรถ) ๔.ไม่เล่นการพนัน(ไพ่ ไฮโล กำถั่ว ฯ หวยเถื่อน)
๒๑	มีมารยาทและ วัฒนธรรมไทยที่ดี	๑.การไหว้ ๒.การเคารพผู้อาวุโส ๓.การเข้าร่วมกิจกรรมประเพณีไทยในวันต่าง ๆอย่างน้อย ๕ ครั้งต่อปี
๒๒	การมีส่วนร่วมดี	๑.เข้าร่วมประชุมหมู่บ้านอย่างน้อยปีละ ๘ ครั้ง ๒.เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆในชุมชนอย่างน้อยปีละ ๑๒ ครั้ง

ใช้ความดีค้ำประกันการเข้าถึงแหล่งทุน

- มีความดี ๔ ข้อ กู้เงินได้ไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท
- มีความดี ๘ ข้อ กู้เงินได้ไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท
- มีความดี ๑๐ ข้อ กู้เงินได้ ไม่เกิน ๖๐,๐๐๐ บาท
- มีความดี ๑๑ ข้อ กู้เงินไม่ต้องใช้หลักทรัพย์ค้ำประกัน
และกู้เงินได้ไม่เกิน ๘๐,๐๐๐ บาท
- มีความดี ๑๕ ข้อ กู้เงินจากสถาบันฯไม่ต้องใช้หลักทรัพย์ค้ำประกัน
และกู้เงินได้ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท
ถ้าวงเงินกู้ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท ไม่ต้องจ่ายค่าดอกเบี้ย
- มีความดี ๑๘ ข้อ กู้เงินจากสถาบันฯไม่ต้องใช้หลักทรัพย์ค้ำประกัน
และกู้เงินได้ไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท วงเงินกู้ไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท
ไม่ต้องจ่ายค่าดอกเบี้ย
- มีความดี ๒๓ ข้อ ตัวชี้วัดรวม ๖๗ ข้อ กู้เงินจากสถาบันฯไม่ต้องใช้หลักทรัพย์
ค้ำประกัน และกู้เงินได้ไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท ถ้าวงเงินกู้ไม่เกิน
๒๐,๐๐๐ บาท ไม่ต้องจ่ายค่าดอกเบี้ย

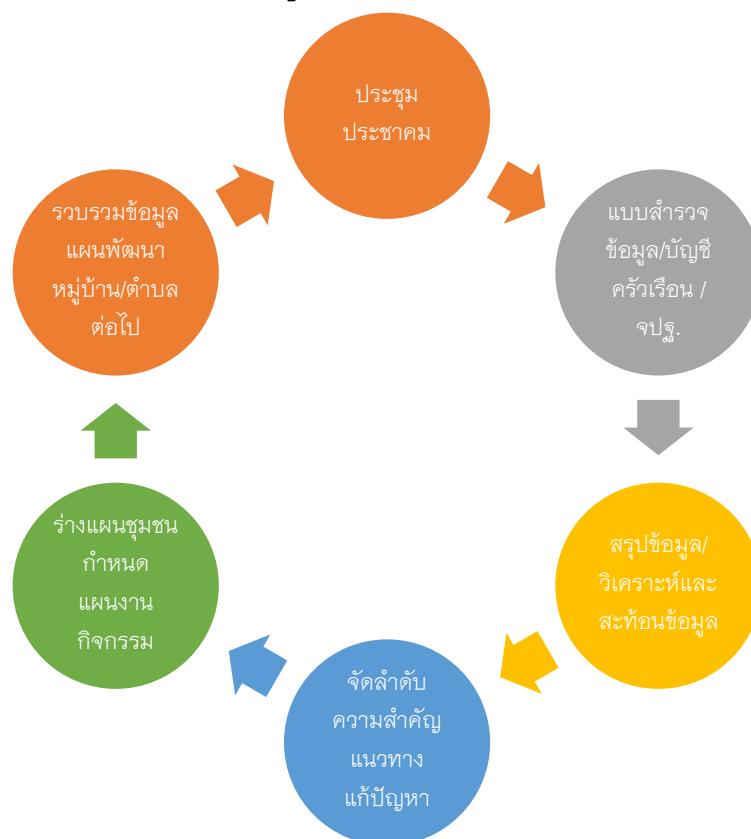
ความเชื่อในพลังทางสังคม

“รวมตัว เรียนรู้ ร่วมมือ” ต้องเปลี่ยนผ่านจาก Nationalism สู่ Socialization สังคม
และชุมชนจะเข้มแข็ง

หลักของเศรษฐกิจพอเพียง

...เป็นการพัฒนาอย่างเป็นขั้นเป็นตอน มั่นคงและมีคุณธรรม ช่วยเหลือเกื้อกูล แบ่งปันกัน ...ไม่อยู่ในความฟุ้งเฟ้อ และความประมาท มีเหตุผลมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว... พอเพียง... คือ ทำให้พึ่งตนเองได้ ทั้งระดับตนเอง ครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ

ด้านการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน

➡ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และรับฟังการบรรยายฐานการเรียนรู้ในตำบล ณ หมู่ที่ ๖

บ้านหนองทราย ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมให้ความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้แก่ ผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนตำบล และพนักงานจ้าง องค์การบริหารส่วนตำบลนางตะเคียน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ

๑. ผู้เข้าร่วมโครงการ ได้รับทราบถึงความเป็นมาของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ
๒. ผู้เข้าร่วมโครงการ ได้ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถนำมาปรับใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ

หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๑. ผู้เข้าร่วมโครงการ ได้รับทราบและตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ตามหลักธรรมาภิบาลและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๒. ผู้เข้าร่วมโครงการ ได้ทราบถึงหน้าที่และข้อควรปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ตามหลักธรรมาภิบาลและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถูกต้อง มีความยุติธรรม และมีคุณความดีอย่างยิ่ง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของหน่วยงานได้ อันจะนำมาซึ่งประโยชน์สุขของประเทศไทยและประชาชน

แบ่งกลุ่มทดสอบความรู้ของผู้เข้ารับการอบรม และสรุปประเด็นเนื้อหา ที่ได้รับการอบรม

๑. ผู้เข้าร่วมโครงการ ได้แบ่งกลุ่มทำกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างความสามัคคี ประองคองร่วมมือร่วมใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และแสดงให้เห็นถึงการทำงานเป็นทีมเวิร์ค มีการถาม – ตอบในประเด็นที่ยังไม่เข้าใจให้เกิดความกระจ่าง เพื่อสามารถนำกลับมาปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และรับฟังการบรรยายให้ความรู้หัวข้อ การพัฒนาชุมชน บนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง

๑. ผู้เข้าร่วมโครงการ ได้ทราบและเข้าใจถึงความสำคัญของการพัฒนาชุมชน บนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียง

๒. ผู้เข้าร่วมโครงการ ได้ทราบถึงวิธีการบริหารจัดการและการพัฒนาชุมชนให้เกิดเป็น “ชุมชนอยู่ดีมีสุข ชุมชนเข้มแข็ง ชุมชนมีคุณธรรมและความดี ตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียง” ชุมชนมีการ ดำรงชีวิตแบบเรียบง่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง สร้างชุมชนให้เข้มแข็งด้วยการทำแผนชุมชน เครื่องมือการทำแผนที่ดีคือการทำบัญชีครัวเรือน มีความพอประมาณ พึ่งพาตนเอง มีความพอดี ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ประหยัดคอตอคม ลดความฟุ่มเฟือยในการดำรงชีวิต สร้างภูมิคุ้มกันที่ดีด้วย การออมมีความเอื้ออาทร ไม่เบียดเบียนผลประโยชน์ของผู้อื่น ใช้สติปัญญาในการดำรงชีวิตโดยยึดหลัก คุณธรรมและศีลธรรมอันดีงาม สร้างงาน สร้างอาชีพเสริม เพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวเปิดใจยอมรับสิ่งใหม่ๆ และการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลดีต่อหมู่บ้าน ทำให้เกิดแรงกระตุ้นในการนำกลับมาเป็นต้นแบบ ในการพัฒนาชุมชนตำบลนางตะเคียนต่อไป

๓. ผู้เข้าร่วมโครงการ ได้เห็นถึงการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนที่ร่วมพัฒนาชุมชนให้น่าอยู่ เกิดเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง ประชาชนในพื้นที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี

แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และรับฟังการบรรยายฐานการเรียนรู้ในตำบล ณ หมู่ที่ ๖ บ้านหนองทราย ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

๑. ผู้เข้าร่วมโครงการ ได้พูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้นำ กลุ่มองค์กร และคนในพื้นที่

๒. ผู้เข้าร่วมโครงการ เกิดแรงกระตุ้นในการนำกลับมาเป็นต้นแบบในการพัฒนาชุมชน ตำบลนางตะเคียนต่อไป

๓. ผู้เข้าร่วมโครงการ ได้เห็นถึงการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนที่ร่วมพัฒนาชุมชนให้น่าอยู่ เกิดเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง ประชาชนในพื้นที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี

ภาพกิจกรรม

สถานที่ : ณ เดอะบีชรีสอร์ท ตำบลท่ามะขาม อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

พิธีเปิดโครงการ โดย นายสมจิต จรรย์ประเสริฐสิน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนางตะเคียน

บรรยายให้ความรู้หัวข้อ ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และ
หน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ โดย นายธนิศร ศรีก๊กเจริญ

บรรยายให้ความรู้หัวข้อ หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดย นายธนิต ศรีกักเจริญ

แบ่งกลุ่มทดสอบความรู้ของผู้เข้ารับการอบรม และสรุปประเด็นเนื้อหาที่ได้รับการอบรม
โดย นายกฤติชนม์ โกญจนาท และนายธีรศักดิ์ ทองวิจิตรศิลป์

สถานที่ : ณ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านหนองทราย ตำบลหนองทราย อำเภอพนมทวน
จังหวัดกาญจนบุรี

แลกเปลี่ยนเรียนรู้และรับฟังการบรรยายให้ความรู้ : การพัฒนาชุมชน บนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง

แลกเปลี่ยนเรียนรู้และรับฟังการบรรยายฐานการเรียนรู้ในตำบล ณ หมู่ที่ ๖ บ้านหนองทราย
ตำบลหนองทราย อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

แบบสอบถามความพึงพอใจผู้เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมให้ความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
ให้แก่ ผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนตำบล และพนักงานจ้าง
องค์การบริหารส่วนตำบลนางตะเคียน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑
ระหว่างวันที่ ๘ - ๙ กันยายน ๒๕๖๑ ณ จังหวัดกาญจนบุรี

คำอธิบาย แบบประเมินฉบับนี้มีทั้งหมด ๓ ตอน ขอให้ผู้ตอบแบบประเมินตอบให้ครบทั้ง ๓ ตอน
เพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเพื่อเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ต่อไป
โดยแบบสอบถามมีทั้งหมด ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ ๒ แบบประเมินความพึงพอใจในการฝึกอบรมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความ หรือเติมคำในช่องว่างตามความเป็นจริง

๑. เพศ ☐ หญิง ☐ ชาย
๒. อายุ ☐ ต่ำกว่า ๒๕ ปี ☐ ๒๖ - ๓๕ ปี ☐ ๓๖ - ๔๕ ปี
☐ ๔๖ - ๕๕ ปี ☐ ๕๖ ปีขึ้นไป
๓. การศึกษา ☐ ประถมศึกษา ☐ มัธยมศึกษาตอนต้น ☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย
☐ อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ☐ ระดับปริญญาตรี
☐ สูงกว่าปริญญาตรี
๔. ตำแหน่ง ☐ ผู้บริหาร ☐ สมาชิกสภา ☐ ข้าราชการ/พนักงานส่วนตำบล
☐ พนักงานจ้าง ☐ อื่น ๆ

ตอนที่ ๒ แบบประเมินความพึงพอใจในการฝึกอบรมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความพึงพอใจ/ความรู้ความเข้าใจ/การนำไปใช้ของท่าน
เพียงระดับเดียว

หัวข้อการประเมินความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ/ความรู้ความเข้าใจ/การนำความรู้ไปใช้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	๕	๔	๓	๒	๑
ด้านวิทยากร					
๑. การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรมีความชัดเจน					

หัวข้อการประเมินความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ/ความรู้ความเข้าใจ/การนำความรู้ไปใช้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	๕	๔	๓	๒	๑
๒. มีความครบถ้วนของเนื้อหาในการฝึกอบรม					
๓. การใช้เวลาตามที่กำหนดไว้					
ด้านสถานที่ / อาหาร / ระยะเวลา / พาหนะ					
๑. สถานที่ฝึกอบรมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะอาดและมีความเหมาะสม					
๒. สถานที่พักมีความสะอาดและมีความ เหมาะสม					
๓. อาหารและอาหารว่าง มีความเหมาะสม					
๔. ระยะเวลาในการอบรมมีความเหมาะสม					
๕. พาหนะในการเดินทางมีความเหมาะสม					
ด้านความรู้ความเข้าใจ					
๑. ความรู้ ความเข้าใจ <u>ก่อน</u> เข้าร่วมโครงการ					
๒. ความรู้ความเข้าใจ <u>หลัง</u> เข้าร่วมโครงการ					
ด้านการนำความรู้ไปใช้					
๑. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์และ ปรับใช้ในงานที่ปฏิบัติ และงานที่เกี่ยวข้อง					
๒. สามารถถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับไปเผยแพร่/ ถ่ายทอดได้					
๓. การอบรมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ครั้งนี้ เป็นประโยชน์กับท่านมากน้อยเพียงใด					

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะ

ความประทับใจจากโครงการฯ.....

.....

ท่านคิดว่าควรมีการปรับปรุงในด้านใดหรือข้อเสนอแนะอื่นๆ.....

.....

สถานที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้/ที่แนะนำ.....

.....

สรุปผลการประเมินความพึงพอใจ
โครงการฝึกอบรมให้ความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
ให้แก่ ผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนตำบล และพนักงานจ้าง
องค์การบริหารส่วนตำบลนางตะเคียน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑
ระหว่างวันที่ ๘ - ๙ กันยายน ๒๕๖๑ ณ จังหวัดกาญจนบุรี

+++++

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ ๑ คุณลักษณะส่วนบุคคล

คุณลักษณะส่วนบุคคล		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	๑๘	๕๖.๒๕
	หญิง	๑๔	๔๓.๗๕
รวม		๓๒	๑๐๐
อายุ	ต่ำกว่า ๒๕ ปี	๒	๖.๒๕
	๒๖ - ๓๕ ปี	๕	๑๕.๖๓
	๓๖ - ๔๕ ปี	๘	๒๕.๐๐
	๔๖ - ๕๕ ปี	๑๒	๓๗.๕๐
	๕๖ ปีขึ้นไป	๕	๑๕.๖๓
รวม		๓๒	๑๐๐
การศึกษา	ประถมศึกษา	๒	๖.๒๕
	มัธยมศึกษาตอนต้น	๒	๑๕.๖๓
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	๖	๑๘.๗๕
	อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	๒	๖.๒๕
	ปริญญาตรี	๑๒	๓๗.๕๐
	สูงกว่าปริญญาตรี	๘	๒๕.๐๐
รวม		๓๒	๑๐๐

คุณลักษณะส่วนบุคคล		จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่ง	ผู้บริหาร	๓	๙.๓๘
	สมาชิกสภา	๘	๒๕.๐๐
	ข้าราชการ/พนักงานส่วนตำบล	๑๖	๕๐.๐๐
	พนักงานจ้าง	๕	๑๕.๖๓
	อื่นๆ	-	-
รวม		๓๒	๑๐๐

ตอนที่ ๒ แบบประเมินความพึงพอใจในการฝึกอบรมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ด้านวิทยากร

ข้อ	รายการข้อความ	ค่า ต่ำสุด	ค่า สูงสุด	ค่า เฉลี่ย	ระดับ ความคิดเห็น
๑	การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรมีความชัดเจน	๔	๕	๔.๕๓	ดี
๒	มีความครบถ้วนของเนื้อหาในการฝึกอบรม	๓	๕	๔.๔๔	ดี
๓	การใช้เวลาตามที่กำหนดไว้	๓	๕	๔.๕๖	ดี
รวม				๔.๕๑	ดี

ด้านสถานที่ / อาหาร / ระยะเวลา / พาหนะ

ข้อ	รายการข้อความ	ค่า ต่ำสุด	ค่า สูงสุด	ค่า เฉลี่ย	ระดับ ความคิดเห็น
๑	สถานที่ฝึกอบรมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะอาดและมีความเหมาะสม	๓	๕	๔.๑๓	ดี
๒	สถานที่พักมีความสะอาดและมีความเหมาะสม	๒	๕	๓.๓/๕	พอใช้
๓	อาหารและอาหารว่าง มีความเหมาะสม	๒	๕	๓.๙๓/	พอใช้
๔	ระยะเวลาในการอบรมมีความเหมาะสม	๓	๕	๔.๓๔	ดี
๕	พาหนะในการเดินทางมีความเหมาะสม	๓	๕	๔.๖๖	ดี
รวม				๔.๑๖	ดี

ด้านความรู้ความเข้าใจ

ข้อ	รายการข้อความ	ค่า ต่ำสุด	ค่า สูงสุด	ค่า เฉลี่ย	ระดับ ความคิดเห็น
๑	ความรู้ ความเข้าใจ <u>ก่อน</u> เข้าร่วมโครงการ	๒	๕	๓.๕๙	พอใช้
๒	ความรู้ความเข้าใจ <u>หลัง</u> เข้าร่วมโครงการ	๓	๕	๔.๕๙	ดี
รวม				๔.๐๙	

ด้านการนำความรู้ไปใช้

ข้อ	รายการข้อความ	ค่า ต่ำสุด	ค่า สูงสุด	ค่า เฉลี่ย	ระดับ ความคิดเห็น
๑	สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์และ ปรับใช้ในงานที่ปฏิบัติและงานที่เกี่ยวข้อง	๓	๕	๔.๕๐	ดี
๒	สามารถถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับไปเผยแพร่/ ถ่ายทอดได้	๓	๕	๔.๓๔	ดี
๓	การอบรมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ครั้งนี้ เป็นประโยชน์กับท่านมากน้อยเพียงใด	๓	๕	๔.๕๐	ดี
รวม				๔.๔๕	ดี

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะ

ความประทับใจจากโครงการฯ

๑. ได้รับความสามัคคีกันดีมากทุกคนเป็นกันเองดี
๒. วิทยากรมีเทคนิคการพูดที่น่าสนใจ ชวนติดตาม ทำให้ไม่น่าเบื่อ
๓. ได้รับความรู้จากเนื้อหาดีมาก มีความรู้เพิ่มขึ้น
๔. ได้ความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล และพรบ.ข้อมูลข่าวสารมากขึ้นกว่าเดิม
๕. ทุกคนที่เข้าร่วมการอบรมสามารถร่วมทำกิจกรรมตามที่กำหนดและมีการแสดงความคิดเห็นต่างๆ
ที่ร่วมกิจกรรม ทำให้โครงการประสบความสำเร็จเป็นไปด้วยความราบรื่น แสดงให้เห็นว่าทุกคนมีความรัก
สามัคคี สามารถนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาตนเอง ผู้ร่วมงาน และพี่น้องประชาชนในพื้นที่ได้อย่างดี

ท่านคิดว่าควรมีการปรับปรุงในด้านใดหรือข้อเสนอแนะอื่นๆ

๑. ที่พัก และอาหารไม่ค่อยดี
๒. ระยะเวลาฝึกอบรมน้อยเกินไป

สถานที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่แนะนำ

๑. ภาคใต้
๒. ตำบลคลองโคน